

Vardų ir pavardžių rašyba toliau nagrinėjama ne tik Seime, bet ir teismuose

 www.alfa.lt/straipsnis/50172122/vardu-ir-pavardziu-rasyba-toliau-nagrinejama-ne-tik-seime-bet-ir-teismuose

Gegužės 9 d. Lietuvos Respublikos Seimas po pateikimo pritarė Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektams ir perdavė juos toliau svarstyti komitetuose. Įstatymo projektas (Nr. XIII P-535), numatantis originalią asmenvardžių rašybos galimybę pagrindiniame asmens tapatybės dokumento puslapyje, sulaukė 57 Seimo narių balsų už, prieš – 36, susilaikė 7. Projektą palaikė Liberalų sąjūdis, Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga, socialdemokratai bei dalis Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos, „valstiečių“. Pagrindiniu komitetu svarstymui paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Įstatymo projekto pateikimo Seime metu G. Kirkilas išsakė itin svarbią mintį, kad „visi piliečiai lygūs: ar moterys, ištekėjusios už užsieniečių, ar kiti piliečiai, kurie gyvena ar kurių palikuonys čia gyvena. Visų teisės... Tai yra žmogaus teisės atvejis – vardas ir pavardė. Visų teisės yra lygios“. Europos Žmogaus Teisių Teismas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau seniai pripažino teisę į originalią asmenvardžių rašybą kaip dalį žmogaus teisių, kurią valstybės nares privalo užtikrinti. Tai nėra privilegijos ar užgaidos, tai žmogaus teisės dėl kurių pažeidimų iki šiol yra kovojama Lietuvos teismuose.

VšĮ „Europos žmogaus teisių fondo“ padedamos mišrios šeimos jau laimėjo beveik trisdešimt bylų dėl originalios asmenvardžių rašybos. Naujausias teismo sprendimas paskelbtas gegužės 3 d. Vilniaus miesto apylinkės teismas išnagrinėjęs bylą dėl „Edwards“ pavardės įpareigojo išduoti santuokos liudijimą su „w“. Teismas nurodė, kad „atsižvelgdamas į visas pareiškėjos nurodytas aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, suinteresuotų asmenų nuomonę bei išvadą teikiančios institucijos poziciją, jog galimos kai kurios išimtys, o viena iš jų – su užsieniečiais santuoką sudarančių ir jų pavardes paimančių Lietuvos Respublikos piliečių pavardės gali būti įrašomos lotyniškais rašmenimis, dokumento šaltiniu laikant užsieniečio asmens dokumentą, taip pat nacionalinę bei tarptautinę teismų praktiką, konstatuoja, kad šiuo metu susiklosčiusi situacija neatitinka teisingumo principo, yra neproporcinga atsižvelgiant į galimas kilti pasekmes, kurias pareiškėja patirtų atsisakius jos santuoką įtraukti į apskaitą ir asmens dokumentuose esant įrašytoms skirtingoms sutuoktinių pavardėms, be to draudimas įtraukti į apskaitą vyro pasirinktą pavardę su raide „W“ taip pat sudarytų prielaidas pažeisti privataus ir šeimos gyvenimo neliečiamumo principą, teisės į vardą pažeidimą (CK 2.20 straipsnis)“.

Po pateikimo Seimas taip pat pritarė, bet mažesniu balsų skaičiumi, alternatyviam įstatymo projektui (Nr. XIII P-471), numatančiam originalią asmenvardžių rašybą paso kitų įrašų puslapyje. Priešingai nei nurodo projektą palaikantys Seimo nariai, šis projektas neišspręstų mišrių šeimų problemų. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) priimtos nutartys dėl dvigubų įrašų Pauwels, Wardyn, Mickiewicz ir Jacquet bylose yra iki šiol neįvykdytos.

Vos prieš kelias dienas, gegužės 8 d. advokato padėjėja Evelina Baliko, atstovaudama šeimas, kovojančias dėl savo pavardžių, pateikė naujus skundus teismui Pauwels ir Jacquet bylose. Skunduose nurodoma, kad LR asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad asmens tapatybės kortelės duomenys turi atitikti LR gyventojų registro bazės duomenis. Ši nuostata atkartota ir LVAT nutartyse. Pareiškėjų pavardės įsiteisėjusiu teismo sprendimais LR gyventojų registre yra su „w“ ir „q“. LVAT nekvestionavo šių įrašų, t.y. jie laikytini teisėtais ir galiojančiais.

Atsižvelgiant į Migracijos valdybos pateiktą sprendimą vykdant nutartis Pareiškėjų pavardės asmens tapatybės dokumentų pirmame puslapyje, kurio įrašas ir laikytinas oficialus ir vartotinas, būtų lietuviškos versijos, t.y. pažeistų minėto įstatymo nuostatas, taip pat neįgyvendintų LVAT nutarčių, kurios nurodo, kad įrašai turi sutapti. Pažymėtina ir tai, kad Migracijos valdybos sprendimu Pareiškėjai yra verčiami pateikti prašymą, pagal kurį Gyventojų registre, kaip ir Registrų centre jų pavardė būtų pakeista iš originalios į lietuvišką formą. Originalios pavardės perkėlimas ir „pavardės“ lauko registre į „pastabų“ lauką tolygus pavardės priverstiniam keitimui. Pakeitus duomenis registre, Pareiškėjų pavardės nesutaptų nei su šeimos narių pavardėmis, nei su duomenimis kituose oficialiuose dokumentuose.

Advokato padėjėja Evelina Baliko taip pat informuoja, kad šiuose skunduose prašoma, kad teismas kreiptųsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, nes vienam asmeniui siūlant įrašyti du asmenvardžius galimai ne tik galimai sukuriama dviguba tapatybė, bet ir pažeidžiamas laisvas asmenų judėjimas.